

Kualitate
LANTALDEA

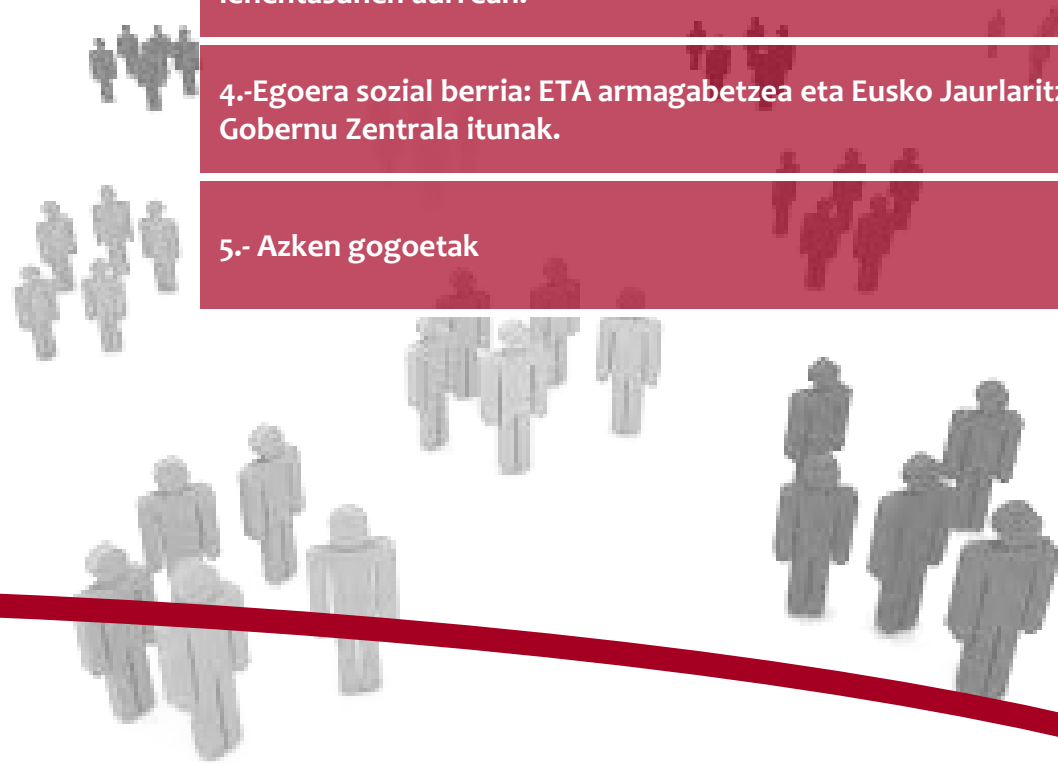
63. soziometroarekin lotutako azterketa kualitatiboa.

Emaitzen txostena

(2017ko apirila)

0. Aurkibidea

1. Testuinguruan kokatzea	3
2.-Herritarren jarrera Eusko Jaurlaritza berriaren aurrean	7
3.-Herritarren eskaerak Eusko Jaurlaritza berriak finkatutako lehentasunen aurrean.	24
4.-Egoera sozial berria: ETA armagabetzea eta Eusko Jaurlaritza-Gobernu Zentrala itunak.	60
5.- Azken gogoetak	81

1. kapitulu a

TESTUINGURUAN

KOKATZEA

1. Testuinguruan kokatzea

Eusko Jaurlaritzaren Prospekzio Soziologikoen Kabineteak azterketa kuantitatiboak egiten ditu aldizka Euskadiko aktualitateko gai sozio-politikoari buruz.

Kasu honetan, Prospekzio Soziologikoen Kabineteak Euskadiko errealitate soziopolitikoaz aztertu du, EAEko herritarrei egindako inkestetan oinarritutako **63. Euskal Soziometroaren** bitartez.

Kualitate Lantaldeari ikerketa kualitatiboa egiteko eskatu diote, herritarren diskurtsoa modu ireki, zabal batean, ñabardura eta guzti bilduko duena, **azterketa kuantitatiboaren item edo aldagaiak aztertzeko**.

Jakin badakigu **metodologia kualitatiboaren** zorrotasuna ez dela zenbakietan edo estatistiketan oinarritzen; izan ere, metodologia horretan **herritarren diskurtsoen edukiak aztertzen dira, izendatzaile komun handienak zein diren arakatu eta aldagai sozio-demografikoen arabera –hala nola sexua, adina, ideologia...– zer alde dauden detektatzen da.**

Hortaz, ikerketa soziologikoaren eta merkatu-ikerketen esparruan ohiko jardunbidea izaten da **azterketa kualitatiboak egitea inkestetan oinarritutako ikerketen osagarri**.

1. Testuinguruan kokatzea

Azterlan honen **helburu nagusia herritarren diskurtsoa biltzea da, betiere hiru gai-multzori dagokionez:**

1. HERRITARREN JARRERA EUSKO JAURLARITZA BERRIAREN AURREAN.

- Zer espero den Eusko Jaurlaritza berritik.
- Eusko Jaurlaritzak zer irudi duen.

2. HERRITARREN ESKAERAK EUSKO JAURLARITZA BERRIAK FINKATUTAKO LEHENTASUNEN AURREAN.

- Ekonomia suspertzea eta enplegua.
- Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak.
- Memoria eta bizikidetzeta.
- Autogobernua eguneratzea.

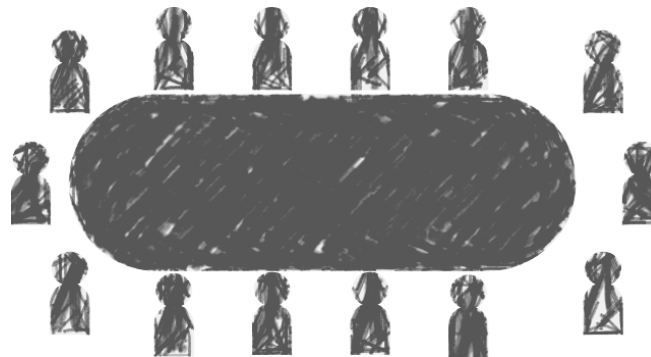
3. EGOERA SOZIAL BERRIA.

- ETA armagabetzea.
- Eusko Jaurlaritza-Gobernu Zentrala itunak.

1. Testuinguruan kokatzea

Metodologia kualitatiboa erabili dugu, eztabaida-taldeen edo focus group teknikan oinarrituta.

Teknika diskurtsibo horri esker, herritarrek hainbat gai buruz egiten duten diskurtsoaren funtsezko eta oinarrizko elementuak jaso daitezke, eta gai horietan herritarren jarrera baldintzatzen duten arrazoi eta argudioetan sakondu.

Herritarren posizionamendua Eusko Jaurlaritza berriaren aurrean

---

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.2. Eusko Jaurlaritza berriaren irudia

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itzaropenak

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.1.1 Eusko Jaurlaritza berriari buruzko hasierako diskurtsoa

Lehenik eta behin nabarmentzekoa da **herritarrentzat zaila dela Eusko Jaurlaritzaren inguruko diskurtso bat egitea.**

“Es un tema muy genérico, ¿no?” (36-65, Sopela)

“¿En concreto a qué te refieres?” (18-35, Gasteiz)

“No parece que tengamos mucho que decir” (36-65, Bilbao)

Herritarrek honako bi arrazoibide zehatz hauek ematen dituzte **diskurtsorik eza hori justifikatzeko:**

- **Legegintzaldia orain gutxi hasi da, eta oraindik ez da ezer garrantzitsurik gertatu.**

“Es pronto todavía, yo creo que no ha pasado nada” (18-35, Gasteiz)

“Acaba de arrancar, aún hay que esperar” (36-65, Donostia)

- Jendeak uste du **hedabideen eta aktualitatearen arretagunea ez dagoela Euskadin, eta bai, ordea, Madrilen, Katalunian eta AEBetan.**

“Ahora mismo la actualidad está en Madrid con los prepuestos y en Catalunya” (36-65, Bilbao)

“Se oyen muchas más noticias sobre Trump, el Gobierno Vasco pasa desapercibido” (36-65, Gasteiz)

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.1.1 Eusko Jaurlaritza berriari buruzko hasierako diskurtsoa

Eusko Jaurlaritzari buruzko diskurtso sozialik eza nagusi den honetan, **herritarrak PNV-PSE itunaren harira hasi dira beren iritziak ematen.**

Gehienen ahotan PNV-PSE ituna **aurreikusteko modukoa zen**, honako arrazoi hauetan oinarrituta:

- **Jeltzale eta sozialistek** Udal eta Foru Aldundietan **aldez aurretik hartutako itunei jarraipena ematen dielako.**

“Han trasladado los pactos de las capitales y las Diputaciones al Gobierno” (36-65, Gasteiz)

“Estaban claras las preferencias del PNV, ya lo había dejado claro” (36-65, Donostia)

“Los precedentes apuntaban a este pacto. Parecía claro” (36-65, Bilbao)

- **Lehendik ere bi alderdiek itun bat baino gehiago sinatu dutelako** Eusko Jaurlaritza osatzeko.

“Tradicionalmente siempre tenido relaciones. Es una relación ya engrasada a la hora de llegar a acuerdos” (36-65, Sopela)

“Ya han gobernado juntos en el Gobierno Vasco” (36-65, Bilbao)

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.1.1 Eusko Jaurlaritza berriari buruzko hasierako diskurtsoa

PNV-PSE itunaz gain, **Eusko Jaurlaritzarekin lotutako beste zenbait gai osagarri berreskuratu dituzte herritarrek, hari buruzko pseudodiskurtso bat sortzea ahalbidetu dutenak.** Hortaz, gobernu berriari dagokionez zer gogoratzen duten adierazteko iradokizunari erantzunez, **elementu bakan batzuk baina ez dira ageri, elkarren artean loturarik ez dutenak eta talde-dinamika bakoitzean oihartzun urria dutenak:**

- “Los anuncios sobre convocatoria de OPEs en Educación, Sanidad y Ertzaintza”.
- “El acuerdo para la retirada de recursos por parte del Estado en relación a iniciativas impulsadas desde el Gobierno Vasco”.
- “La inauguración del Columbario de la memoria de Elgoibar”.
- “El colapso de las urgencias por la gripe”.
- “Las fechas de finalización de las obras del TAV”.
- “El arranque de la ponencia de paz”.
- “Los malos resultados obtenidos en PISA”.
- “La oposición del Gobierno Vasco a la reapertura de Garoña”.
- ...

Azken buruan, herritarrek **oso elementu zehatz eta esanguratsu gutxi dauzkate eskura Eusko Jaurlaritzaren inguruan duten iritzia argi eta garbi adierazteko lagungarri.**

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itzaropenak

2.1.2 Eusko Jaurlaritza berriak transmititzen dituen sentsazioak

Eusko Jaurlaritzaren inguruko diskurtso soziala egiteko daturik eza nagusi den honetan, herritarrek horren aurrean dituzten iritziak jaso ditugu. Honako hauek dira, laburbilduta:

**1. ORAINDIK ERE NABARI EZ DEN
GOBERNUA DA**

**2. PRAKTIKAN, LEGEGINTZALDIEN ARTEKO
TRANTSIZIORIK EZ DA NABARI**

3. LEGEGINTZALDI LASAIA ESPERO DA

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.1.2 Eusko Jaurlaritza berriak transmititzen dituen sentsazioak

1. ORAINDIK ERE NABARI EZ DEN GOBERNUA DA

Herritarren ustez, Eusko Jaurlaritzak ez du oraindik mugimendu esanguratsurik egin, eta beraz ezinezkoa **da haren ekintzak ebaluatu eta etorkizunari begira zer ekimen har ditzakeen asmatzea**. Sentsazio hori hainbat modutara adierazi zuten herritarrek:

“No se comenta nada en la calle sobre el Gobierno Vasco”

“Sabes que está pero no se le ve, no se manifiesta”

“De momento solo se ha presentado”

“No transmite ninguna sensación”

“Aún no ha asomado el hocico”

“Pasa desapercibido”

“No hace ruido”

“No se le ve”

Sentsazio orokorra da, eta haren aurrean ez da alderik nabari adinagatik, geografia-inguruneagatik edo beste edozein arrazoirengatik.

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.1.2 Eusko Jaurlaritza berriak transmititzen dituen sentsazioak

1. ORAINDIK ERE NABARI EZ DEN GOBERNUA DA

Eusko Jaurlaritzaren nabaritasunik eza hori azaltzerakoan, izaera horren **elementu endogeno zein exogenoak ageri dira:**

ELEMENTU ENDOGENOAK:

- Herritarren ikuspegitik, **EAJK hauteskundeetan lortutako emaitza onek legitimatu egiten dute aldez aurretik aurrera eraman duen gobernu-ekintza, eta nolabaiteko lasaitasuna ematen diote gainera**, arinegi ibili beharrik ez izateko babesa ematen diona.

“Los resultados electorales han sido claros, incluso mejores de los esperados. Eso indica que la gente está contenta y que no tiene que precipitarse” (18-35, Donostia)

“Al PNV se le ve tranquilo porque ha ganado claramente” (36-65, Bilbao)

- **Jendearen ustez, koalizio-gobernuak mantsotu egin dezake erabakiak hartzeko unea**, gobernu-lerro handiak adostu behar direnean.

“Es un Gobierno de coalición, eso siempre enlentece todo” (36-65, Gasteiz)

“En coalición es más difícil, hay que negociar más y eso hace que se vaya más despacio” (36-65, Donostia)

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.1.2 Eusko Jaurlaritza berriak transmititzen dituen sentsazioak

1. ORAINDIK ERE NABARI EZ DEN GOBERNUA DA

ELEMENTU EXOGENOAK:

- Jendeak uste du Gobernua **Madrilgo aurrekontuak onartzeko negoziazioak nola amaituko zain dagoela.**

“Yo creo que hasta que no se aprueben los presupuestos en España, con o sin el PNV, esto no va a andar” (36-65, Donostia)

“Los 5 diputados le pueden dar mucho juego. A ver qué pasa con los presupuestos del Estado” (18-35, Donostia)

- Eusko Jaurlaritzaren ustez, **gizarteak ez du Eusko Jaurlaritza gehiegi estutzen.** Pertzepzio kritiko hori **gazteen artean nabari da batez ere.**

“La gente les sigue votando, no es crítica. No les transmite que se tienen que esforzar en cambiar” (18-35, Bilbao)

“La experiencia y lo que hemos visto nos dice que no va a cambiar nada, el PNV sigue ganando. Es lo que hay” (18-35, Gasteiz)

- **Oposizioan ere ez dute borrokarako indar handirik ikusten,** alderdi bakoitza bere barne-arazoak konpontzeko ahaleaginean dabilelako.

“El Gobierno está tranquilo porque no tiene oposición. Podemos está como está, el PP necesita al PNV en Madrid y EH BILDU puede dar algo de leña pero tampoco mucho porque tiene problemas dentro” (36-65, Bilbao)

“Va a sacar los proyectos sin problema. La oposición no se va a poner de acuerdo. Es imposible” (36-65, Gasteiz)

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itzaropenak

2.1.2 Eusko Jaurlaritza berriak transmititzen dituen sentsazioak

1. ORAINDIK ERE NABARI EZ DEN GOBERNUA DA

Azken batean, herritarrek sentsazioa dute **Eusko Jaurlaritzak ez diola bere buruari gehiegi eskatzen, eta gainera, testuinguru sozialak eta politikoak ere estutzen ez dutenez, legegintzaldiari hasiera lasaia emateko aukera izan duela.**

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.1.2 Eusko Jaurlaritza berriak transmititzen dituen sentsazioak

2. PRAKTIKAN, LEGEGINTZALDIEN ARTEKO TRANTSIZIORIK EZ DA NABARI

Oro har jendeak uste du legegintzaldien arteko trantsiziorik ez dela nabari, eta uste hori honako argudio hauetan oinarritzen dute:

- Lehendakari berak eta alderdi berak jarraitzen dute Eusko Jaurlaritzaren buruan.
- Sail garrantzitsuenetako buruek ere beren karguetan jarraitzen dute.
- Eta aurreko legegintzaldiko lehentasun berberei eusten zaie.

“El Gobierno es el mismo porque los grandes consejeros son los mismos, los que gestionan las principales partidas presupuestarias” (36-65, Gasteiz)

“Ha habido unas elecciones de por medio pero sigue el mismo Lehendakari, el mismo Gobierno donde ha cambiado algún consejero. La sensación es de continuidad total” (18-35, Donostia)

“A mí me transmite continuidad de lo que venía haciendo, no se perciben cambios ni nuevos proyectos” (18-35, Bilbao)

“Yo lo veo como un gobierno de continuidad, de seguir la misma línea que hasta ahora” (36-65, Donostia)

Azken batean, herritarrei iruditzen zaie legegintzaldi hau aurreko legegintzaldiaren bigarren zati moduko bat dela, **beste edozer gauza itxaroteko arrazoirik ez baitute ikusten.**

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.1.2 Eusko Jaurlaritza berriak transmititzen dituen sentrazioak

3. LEGEGINTZALDIA LASAIA IZATEA ESPERO DA

Euskadin eta Estatu Espainolean zer gertatuko den galdetuta herritar gehienek ematen duten erantzunean oinarritzen da uste hori:

EUSKADIN:

- Jendeak uste du **Eusko Jaurlaritzak ez duela arazo handiegirik izango bere proiektuak aurrera eramateko, akordio puntualak lortzeko aukera bat baino gehiago izango duelako betiere.**

“Con el pacto con el PSE el PNV casi se asegura una legislatura tranquila. Los proyectos van a ir saliendo. Podemos iba a dar el zarpazo y se ha quedado en nada” (36-65, Bilbao)

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.1.2 Eusko Jaurlaritza berriak transmititzen dituen sentsazioak

3. LEGEGINTZALDIA LASAIA IZATEA ESPERO DA

ESTATU ESPAINOLEAN:

- Euskal herritarrek uste dute **PPk gehiengo absolutua lortu ez duenez, legegintzaldi honetan kromo-trukea nagusituko dela**, eta EAJren 5 aulkiek protagonismo handia izango dutela testuinguru horretan.

“Con Madrid va a haber cambio de cromos” (36-65, Donostia)

“Tú me apruebas los presupuestos y yo te concedo esto” (36-65, Bilbao)

“Los dos necesitan estabilidad, uno en Madrid y el otro aquí, y creo que van a jugar con cabeza” (18-35, Donostia)

- Dagoeneko Gobernu Zentralak Eusko Jaurlaritzarekiko jarrera aldatu duela uste du jendeak**, eta gorago aipatutako ideia hori indartzen du horrek:

“Han puesto a negociar con Erkoreka a Santamaría, que tiene un perfil más dialogante” (36-65, Sopela)

“Han cambiado al Delegado del Gobierno. Ahora está el que fue Diputado de Álava” (36-65, Bilbao)

“Hay nuevo ministro de Fomento que parece que apuesta por la Y Vasca” (18-35, Donostia)

Azken batean, herritarrek uste dute, itxura guztien arabera, **legegintzaldia egonkorra eta lasaia izango dela, aparteko gorabeherarik gabea.**

2.1. Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

2.1.3 Eusko Jaurlaritza berriaren aurreko itxaropenak

Gauzak horrela, **gizarteak uste du ezin dezakeela gauza handirik itxaron legegintzaldiko 4 urteetan gerta daitekeenaren inguruan**. Funtsean, honako bi arrazoibide hauek ematen dituzte herritarrek itxaropen txiki horiek oinarritzeko:

- **Ez da ekimen edo emaitza berririk espero orain arte lortutakoen aldean.**

“Yo espero más de lo mismo, no tengo grandes expectativas”

“No tenemos argumentos para esperar algo distinto”

“No esperamos nada diferente, ni novedoso”

“Van a seguir en la misma línea”

“No creo que haya sorpresas”

- **Legegintzaldi honetarako funtsezko gaiak (lan-erreforma, AHT, LOMCE, presoak eta abar) Gobernu Zentralaren jarrerarekin eta predisposizioarekin lotzen dituzte gehiago** Eusko Jaurlaritzaren jardun-aukerarekin baino.

“Para las cosas importantes como el TAV, la LOMCE, el acercamiento de presos, ... dependemos del Gobierno de Madrid, entonces decir que lo vas a hacer es peligroso. Solo le queda insistir” (18-35, Donostia)

“Un problema puede ser depender tanto del Gobierno de Madrid, hay cosas muy importantes que no están en tu mano como cambiar la reforma laboral” (18-35, Bilbao)

Azken batean, **Eusko Jaurlaritzatik zer espero duten galdetuta gogoeta egitean, herritarrek etsipena ematen dute aditzera baikortasuna baino gehiago.**

2.2. Eusko Jaurlaritza berriaren irudia

2.2. Eusko Jaurlaritzaren berriaren irudia

Eusko Jaurlaritzari buruz galdetuta herritarrek esaten dute haientzat **erakunde ezezaguna dela, eta sailburuak askoz ere ezezagunagoak.**

“NO TENGO NI IDEA”

“ES UN TEMA QUE
DESCONOCEMOS”

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

“NO CONOZCO A NINGUNO”

“NO ESTAMOS AL DÍA”

“LOS CONOZCO POCO”

“PARA MÍ ES DESCONOCIDO”

2.2. Eusko Jaurlaritzari berriaren irudia

Eusko Jaurlaritzari buruz oro har ezer gutxi dakiten arren, herritarrek **hari buruz profil orokor bat egiteko** gauza dira:

“CAPACIDAD DE GESTIÓN”

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

“POLÍTICOS/AS DE APARATO”

“EXPERIENCIA”

Ildo beretik nabarmentzekoa da **herritarrek ez dutela garrantzizko ikusten sailburuak ez ezagutzea**, areago, hori normala edo arrazoizkoa dela uste dute. **Benetan axola diena da kudeaketan eraginkorrak izatea eta kasu bakoitzean espero diren emaitzak lortzea.**

“No los conocemos pero es normal. Lo importante es que funcionen y que se vean los resultados de su trabajo” (18-35, Bilbao)

“No tienen que ser estrellas, esperamos de ellos que sean eficaces y que gestionen bien” (36-65, Sopela)

Herritarren eskaerak Eusko Jaurlaritza berriak ezarritako lehentasunen aurrean.

3.1. Ekonomia eta enplegua suspertzea

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.3. Oroimena eta bizikidetzaz

3.4. Autogobernua eguneratzea

3.1 Ekonomia eta enplegua suspertzea

3.1. Ekonomia eta enplegua suspertzea

3.1.1 Abiapuntuko egoera

Herritarrei “ekonomia eta enplegua suspertzeari” buruzko ardatza proposatu zaienean, hasiera batean gehienek “**enpleguaren**” kontzeptua hartu dute hizpide. **Jendeak horren inguruan hitz egiteko premia dauka, argi eta garbi.**

Gizarteak **enpleguari buruzko diagnostiko negatiboa** partekatzen du, azken urteetan **lan-merkatua pixkana-pixkana prekarizatu dela** uste baitu:

“BAJOS SALARIOS”

“TE LLAMAN PARA CONTRATOS
BASURA, DE DÍAS O DE HORAS”

“HAN DESTRUIDO EMPLEOS DIGNOS
PARA CREAR MÁS PRECARIOS”

“LA PRECARIEDAD AFECTA
A JÓVENES Y NO TAN
JÓVENES”

PRECARIEDAD LABORAL

“EXISTEN TRABAJADORES
POBRES”

“LA REFORMA LABORAL HA
EMPOBRECIDO A LA GENTE”

“LOS CONVENIOS QUE SE APLICAN
SON VIEJOS, CON CONDICIONES
MALAS”

“SON MALAS CONDICIONES, PERO
HAY QUE ACEPTARLAS: O PASAS
POR EL ARO O TE MANDAN A LA
CALLE”

3.1. Ekonomia eta enplegua sustatzea

3.1.1 Abiapuntuko egoera

Enplegua aurkitzeko dauzkaten zailtasunak ere aipatzen dituzte herritarrek, eta bereziki **gazteek eta 45 urtetik gorakoek**, beren burua desabantaila-egoeran ikusten baitute.

“Hoy en día es muy complicado encontrar trabajo. La gente a la que conozco le ha costado encontrar un trabajo y seguir en él. Parece que cada vez que alguien consigue un puesto hay que felicitarle” (18-35, Donostia)

*“No encuentras trabajo, te están hablando de la jubilación, te contratan de becario por cuatro perras...”
(18-35, Gasteiz)*

“Yo ahora estoy estudiando, pero el día de mañana sé que será casi imposible encontrar trabajo. Espero no tener que irme al extranjero para encontrar un empleo digno” (18-35, Bilbao)

“A los trabajadores mayores no les coge nadie, si tienes más de 40 años te dicen que eres mayor y que pagan menos de seguridad social por contratar a alguien joven” (36-65, Donostia)

3.1. Ekonomia eta enplegua suspertzea

3.1.1 Abiapuntuko egoera

Herritarrek uste dute **lan-testuinguruaren zailtasunak kaltegarri izaten ari direla pertsonen bizi-esperientziarentzat: etorkizunari begira ziurtasunik eza da nagusi.**

“Vivimos en el día a día. Mi padre lleva dos años trabajando con contratos de seis meses, siempre estamos pensando en qué pasará” (18-35, Gasteiz)

“Hemos ido hacia atrás todos estos años, lo padezco en mi casa. Cuando ves a alguien en paro o pasándolo mal, te das cuenta de que hoy en día le puede tocar a cualquiera” (36-65, Gasteiz)

“Uno de los puntos que más indigna a la gente son los desahucios. Hace un par de días desahuciaron a un profesor aquí al lado. Salió en Diario Vasco y la gente solo hablaba de eso” (18-35, Donostia)

“Aquí tenemos bolsas de pobreza. Conozco casos personales. Un amigo mío llevaba 17 años trabajando, pero con la crisis ha acabado en un albergue municipal” (18-35, Gasteiz)

3.1. Ekonomia eta enplegua suspertzea

3.1.1 Abiapuntuko egoera

Euskadiko lan-merkatuari eta testuinguru sozioekonomikoari buruzko diskurtso kritikoa **zuhurragoa da Estatuko gainerakoan bizi den egoerarekin konparatzen bada.**

“Si miras a otras comunidades piensas: bueno, dentro de lo que cabe estamos bien” (36-65, Bilbao)

“En comparación al Estado, Euskadi evidentemente está mejor. Solo hay que coger la lista de desempleados, y se ve que esto es otra cosa. En comparación a Europa diría que estamos como la media o un poco por debajo” (18-35, Donostia)

“Comparando nuestra situación con la de otras comunidades estamos bastante mejor, pero si lo comparas con lo que teníamos antes aquí, pues... ahora es otra cosa” (36-65, Gasteiz)

Hala eta guztiz ere, **Euskadiko eta Estatuko egoerak konparatzearen aurkako jarrera nabari da, konformismoarekin eta gizartearen eta erakundearen autoexijentzia txikiarekin lotzen delako.**

“La situación de Euskadi es mala y complicada de mejorar. Tenemos que fijarnos más en los países punteros y menos en el resto del Estado, que está en los niveles más bajos de la UE” (18-35, Bilbao)

“Compararse con el resto del Estado es peligroso, ese no puede ser el referente comparativo” (18-35, Donostia)

3.1. Ekonomia eta enplegua suspertzea

3.1.1 Abiapuntuko egoera

Behin enpleguari buruzko diskurtsoa amaiturik, herritarrek **egoera ekonomiko orokorra** hartzen dute hizpide, eta gehienek **gelditasuna** aipatzen dute egoera deskribatzeko.

“NO ACABA DE ARRANCAR”

““EN LA ECONOMÍA DOMÉSTICA
NO SE VEN MEJORAS”

“ESTAMOS MEJOR, PERO
SEGUIMOS MAL”

“HEMOS DEJADO DE CAER, POR EL
MOMENTO”

“NOS HEMOS
ESTABILIZADO”

“AHORA MISMO ESTAMOS EN UN
PUNTO MUERTO”

“COMPARÁNDOLO CON LAS
DÉCADAS ANTERIORES, ESTO VA
MUY LENTO”

“PARECE QUE ESTO VA SUBIENDO
MUY POCO A POCO”

3.1. Ekonomia eta enplegua suspertzea

3.1.1 Abiapuntuko egoera

Herritar gehienek ustez **ekonomiaren beherakada gelditu da, baina aztertutako segmentu guztietan iritzi bat baino gehiago nabari da ekonomia eta enplegua suspertzen ari ote diren galdetu zaienean:**

Gizartearen zati batek **susperraldi arin bat ikusten du:**

“Los bares y comercios tienen más movimiento”

“En los supermercados se consume más desde hace dos años”

“Los bancos vuelven a escuchar propuestas y han abierto el crédito”

“La economía global ha mejorado, eso tira un poco hacia arriba”

“Veníamos de años muy malos, ahora hemos dejado de caer”

“Avanzamos, aunque más despacio de lo esperado y deseado”

**“HAY MOTIVOS PARA UN
CIERTO OPTIMISMO”**

Gizartearen beste zati batek, aldiz, **ez du suspertze-zantzurik ikusten:**

“El comercio está en crisis”

“El paro real no ha bajado: lo que antes era un puesto de trabajo ahora son tres. Trabajas 3 horas a la semana y te sacan de la lista de paro”

“Las grandes empresas se siguen marchando al extranjero y tienen menos empleados que antes”

“La precariedad ha venido para quedarse”

“La gente trabaja hasta los 70 y los jóvenes titulados están en la calle o en el extranjero”

**“NO HAY MOTIVOS
PARA EL OPTIMISMO”**

3.1. Ekonomia eta enplegua suspertzea

3.1.2 Lehentasunak kudeaketan

Herritarrek bereziki eskatzen dute **prekarietatearen aurka borrokatzeko, enplegua sortzeko eta enpresa-jarduera eta hazkunde ekonomikoa bultzatzeko:**

PREKARIETATEARI AURRE EGITEA

Iraupen luzeko kontratuak sustatzea	<i>“Proyectos para que las empresas contraten a gente joven a largo lazo. No que los tengan seis meses y a la calle” (18-35, Gasteiz)</i>
Soldatak igotzea kontsumoa bultzatzeko neurri gisa	<i>“Hay países que han apostado por la subida de salarios para que se gaste más, porque eso es lo que mueve la economía” (36-65, Sopela)</i>
Gutxieneko soldata igotzearen alde egitea	<i>“Dan subvenciones a empresas para que contraten a gente en condiciones de precariedad. Eso no puede ser” (18-35, Bilbao)</i>
Soldaten arteko desberdintasuna murriztea	<i>“Moderación salarial en los altos puestos, porque las estadísticas dicen que las desigualdades están aumentando” (36-65, Donostia)</i>

LANPOSTUAK SOR DAITEZELA BULTZATZEA

Gazte eta adinekoak kontratatzen laguntzak eskaintzea	<i>“Dar oportunidades a los jóvenes para que las empresas les contraten, que la falta de experiencia no sea un obstáculo” (18-35, Donostia)</i>
Kalitatezko enplegu publikoa sortzearen alde egitea	<i>“Contratar a profesionales para educación y sanidad. Das un mejor servicio y creas trabajo de calidad, todo el mundo gana” (36-65, Bilbao)</i>
Lanbidek laneratze-agentzia gisa duen zeregina indartzea	<i>“Que Lanbide sea la primera opción de las empresas a la hora de pedir currículums” (18-35, Bilbao)</i>
Ekintzailtza-kultura sustatzea eta ekintzailtza-proiektuei babesa ematea	<i>“Se da mucha bola al autoempleo, pero luego montas un negocio y los primeros meses apenas tienes ayudas” (36-65, Bilbao)</i>

3.1. Ekonomia eta enplegua suspertzea

3.1.2 Lehenetasunak kudeaketan

ENPRESA-JARDUERA ETA HAZKUNDE EKONOMIKOA BULTZATZEA

Kooperatibak Euskadiren berezko eredu gisa bultzatzea	<i>“Euskadi siempre ha sido un territorio de cooperativas, y la mayoría funcionan bien” (18-35, Bilbao)</i>
Enpresa txiki eta ertainen eta autonomoen jarduerari laguntzea	<i>“Las pequeñas empresas y los autónomos que no trabajan a nivel internacional son los más vulnerables y a los que menos se les ayuda” (18-35, Bilbao)</i>
Enpresa handien ihesa saihestea eta kalitatezko enplegua sortzen dutenak erakartzea	<i>“Se les dan condiciones especiales para que vengan y luego se llevan proyectos a otras comunidades autónomas, eso no puede ser” (36-65, Gasteiz)</i>
Euskadiko enpresa-sarean talentua atxikitzea	<i>“La gente con estudios se tiene que ir fuera para conseguir un trabajo digno. Aquí nos formamos y luego se nos desaprovecha” (18-35, Donostia)</i>

3.2 Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.1 Abiapuntuako partida – Gizarte-politika

“Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak” hizpide hartzean, **herritarrek argi eta garbi bereizten dituzte bi kontzeptu horiek**. Logika horri jarraikiz, analisiak ere bereizita aurkeztu nahi izan ditugu kapitulu honen barruan.

GIZARTE-POLITIKA

Herritarrek naturaltasun osoz hitz egiten dute gizarte-politika ahotan hartzen dutenean.

Hasteko, Euskadin dagoen **asistentzia-sarea oso ona dela uste dute**, eta, ildo horretan, gizarte-laguntzak **ezinbestezkoak direla** iruditzen zaie pertsona askok eta askok egun bizi duten **premia-egoerari aurre egiteko**.

“En Euskadi estamos bien en ese sentido. Somos referentes en políticas sociales, tenemos muchos servicios, más y mejores que en otras comunidades” (18-35, Gasteiz)

“Existen distintas ayudas para gente que no tiene nada y para paliar desigualdades sociales” (36-65, Gasteiz)

Jarraian, **Diru-sarrerak Bermatzeko Errentaz eztabaidatu dute luze eta zabal, eta horrenbestez herritarrentzat DBE eztabaida-gai nagusia dela esan dezakegu.**

“La RGI es una renta básica que es para todo el mundo” (36-65, Sopela)

“En pocos países de mundo existen ayudas como la RGI” (36-65, Donostia)

“Hay mucha tela con el tema de la RGI” (18-35, Donostia)

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.1 Abiapuntuko egoera– Gizarte-politika

DBEaren aurkako ikuspegi bat ageri da, hainbat arrazoibidetan oinarritua:

- **DBEarekin iruzur asko egiten direlako** susmoa:

“Mucha gente cobra la R.G.I y luego trabaja en negro a propósito, porque no quiere dejar de recibir la ayuda. Tienen doble sueldo al mes, un chollo” (36-65, Sopela)

“Algunos la cobran y ya se piensan que lo tienen todo hecho, no se plantean volver a trabajar porque no les compensa” (36-65, Donostia)

- Herritarr askok uste dute **administrazioak ez duela DBE behar bezala kontrolatzen. Hedabideetan** agertzen diren informazioek eragin handia dute gizartean:

“El otro día dijeron en Diario Vasco que habían dado no sé cuántos millones en RGI por errores administrativos ¿Pero qué cachondeo es este? ¿No hay gente cualificada en la administración que controle eso?” (18-35, Donostia)

“No controlan bien las estafas. Parece que no se preocupan por saber si la gente que cobra la ayuda está buscando empleo o no” (18-35, Gasteiz)

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.1 Abiapuntuko egoera– Gizarte-politika

- Herritarren artean askok uste dute **DBE esleitzeko irizpideek etorkinei lehentasuna ematen dietela**, premia larrian dauden bertakoak alde batera utzita.

“He visto el caso de una señora de aquí a la que no han dado la RGI porque dicen que no entra en los requisitos y luego hay 15 personas extranjeras en el pueblo que la cobran y están mucho mejor que ella” (36-65, Sopela)

“Hay gente que viene aquí de fuera por la RGI” (36-65, Donostia)

“Parece que por ser inmigrantes tienen más derechos que el resto, que se merecen más” (36-65, Bilbao)

Lanbide
Euskal Enplegu Zerbitzua
Servicio Vasco de Empleo

Es una prestación económica mensual para atender las necesidades básicas de las personas y familias que no disponen de recursos suficientes y que les ayuda a encontrar una salida laboral.

RGI Renta de Garantía de Ingresos

Información general

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.1 Abiapuntuko egoera– Gizarte-politika

Gainera, hainbat herritarrek azpimarratzen dute **etorkinak direla DBE erabiltzean iruzur gehien egiten dutenak.**

“Conozco casos de inmigrantes que cobran la R.G.I y luego les ves el cochazo a la puerta del cole y un móvil de primera. Se supone que esa ayuda es para pagar las cosas básicas, ¿o no? Luego dicen que somos racistas”
(36-65, Bilbao)

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.2. Lehetasunak kudeaketan - Gizarte-politika

Gizarte-politikaren alorrean herritarrek Eusko Jaurlaritzari bereziki eskatzen diote DBEari dagokionez nabari diren disfuntzionalitate ugariak konpontzeko:

DBEaren kontrola eta gainbegiratzea hobetzea.

“Que no haya ninguna opción para buscarle la trampa al subsidio” (18-35, Gasteiz)

DBE esleitzeko irizpideetatik jatorri geografikoaren arrazoiengatik diskriminazio positiboa kentzea.

“La RGI tiene que ser para quien carezca de ingresos, sin favorecer a los de fuera” (36-65, Donostia)

DBEaren eta laguntza osagarrien zenbatekoa doitzea jendeak enplegua bilatzeari utzi ez diezaion.

“Con los sueldos precarios que hay hoy en día, te sale más a cuenta cobrar los 800 de la RGI que ir a trabajar. Eso tiene que cambiar” (18-35, Donostia)

Laguntza jasotzen dutenei kontraprestazioak eskatzea. Herritarrek uste dute DBEaren onuradunek jardueraren bat egin behar dutela trukean, baina haien artean ez dago aho bateko irizpide argirik horrek zer kontraprestazio behar duen zehaztean.

“Que se formen para trabajar” (18-35, Bilbao)

“Que busquen trabajo. Gratis no doy nada” (36-65, Donostia)

“Que hagan algo por la sociedad, acompañar a quién lo necesita” (36-65, Sopela)

“Que limpien los montes de los pueblos” (36-65, Bilbao)

“Pero cuidado, que les pones a hacer cosas y pueden hacer tareas que tendría que hacer un trabajador” (36-65, Sopela)

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.3 Abiapuntuko egoera - Zerbitzu publikoak

ZERBITZU PUBLIKOAK

DBEaren gaineko solas ugariak agortu eta gero, taldeei zerbitzu publikoen gaia hizpide hartzeko iradokizuna egin genien.

Oro har, zerbitzu publikoen balioespen positiboa egiten du jendeak, beste Autonomia Erkidego batzuetako egoerarekin alderatuta.

“Yo le pondría un 7 en general a los servicios públicos, están bastante bien ”

(18-35, Donostia)

“Cuando piensas en comparación a otras autonomías te das cuenta de lo afortunado que eres de vivir aquí”

(18-35, Gasteiz)

“Los servicios públicos son amplios, buenos. No veo ningún problema realmente grave en ellos”

(36-65, Donostia)

“Los servicios que son los pilares del bienestar están bien llevados, la gestión siempre se ha cuidado”

(18-35, Bilbao)

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.3 Abiapuntuko egoera - Zerbitzu publikoak

Alabaina, herritarrei **bilakaerari** buruzko gogoeta egiteko eskatzen zaienean, **zerbitzu publikoen kalitateak behera egin duela pentstazeko joera** nabari da:

ZERBITZU PUBLIKOAK **LEHEN**

ZERBITZU PUBLIKOAK **ORAIN**

“DE GRAN CALIDAD”

“CALIDAD POR ENCIMA DE LA MEDIA”

“REFERENTES Y PIONEROS EN EL ESTADO”

“HEMOS PERDIDO POSICIONES”

“ADECUADAS CONDICIONES DE TRABAJO”

“PROTESTAS LABORALES, AL PERSONAL SE LE EXIGE MÁS A CAMBIO DE MENOS”

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.3 Abiapuntuko egoera - Zerbitzu publikoak

- Behin zerbitzu publikoak balioetsi ondoren, **herritarrek osasuna eta hizkuntza hartu dituzte hizpide**, denetan garrantzitsuenak direla uste dutelako. **Gazteek garraio publikoa eta etxebizitza** erantsi diete aurreko bi horiei.

- Jendearen ustez larrialdi-zerbitzua da Osakidetzaren balio nagusia, **zerbitzu bikaina delako. Herritarrek esaten dute uste osoa dutela** euskal osasun publikoak kasu larrienei eta bizi-arriskuko kasuei ematen dien tratamenduarekin.

“Si entras por urgencias va todo muy bien. Es de lo mejor que hay” (36-65, Sopela)

“Tienen mejor tecnología que la privada. Para tratar los casos graves te mandan allí” (36-65, Bilbao)

- Herritarrek uste dute administrazioak **ahalegin handia egiten duela azpiegituretarako inbertsioei eusteko.**

“Ya está en marcha el nuevo Hospital de Urduliz” (36-65, Sopela)

“Han abierto nuevos centros en Gipuzkoa y Bizkaia, hospitales nuevos” (18-35, Bilbao)

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.3 Abiapuntuko egoera - Zerbitzu publikoak

- Osakidetzako langileak **oso profesional onak direla eta pazienteei giza tratu bikaina ematen dietela ere adierazi dute herritarrek. Baliabide-murrizketak daudenean ere langileek kalitate-mailari eusteko egiten duten ahalegina aintzat hartzen du jendeak.**

“En Osakidetza han mejorado el tema del trato personal, es mucho mejor que antes” (36-65, Bilbao)

“Les han recortado el tiempo para atender, y ellos aun así se quedan más horas de las que lo que pone en su jornada para atender a la gente. Es para quitarse el sombrero (18-35, Donostia)

- Hala eta guztiz ere, jendearen ustez orain eskuragarri dauden baliabideak **ez dira nahikoak** krisialdiaren aurreko **kalitate-mailari eusteko**, eta nagusiki **itxarote-zerrendak** aipatu dituzte horren harira.

“En Osakidetza tardan mucho en darte para el especialista de rehabilitación y el problema se acaba agravando” (18-35, Bilbao)

“En general las listas de espera van a peor, aunque en algunas han mejorado. Por ejemplo, antes para el ginecólogo te daban para 4 meses la cita, y ahora para 3 o 4 semanas” (18-35, Donostia)

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.3 Abiapuntuko egoera - Zerbitzu publikoak

HEZKUNTZA

- **Euskal eskola publikoa inklusiboa eta kalitatezkoa dela uste dute herritarrek,** eta gehienek hori uste dute herritarren artean goi-mailako titulazioa lortzen dutenak asko direlako.

“Un dato a destacar es que todo el mundo acaba en la UPV” (18-35, Donostia)

“Tengo una hija que va a la pública y estoy satisfecho” (36-65, Donostia)

- Kritikei dagokienez, herritarrek **kezkatuta daude inbertsio publikoa murriztearen haritik hezkuntzaren kalitateak okerrera egin lezakeelako,** nahiz eta oso gutxi izan PISA Txostenaren emaitzei buruzko aipamenik egin dutenak.

“Debemos exigirnos más en educación, nos hemos acomodado, teníamos buenas cifras pero igual por la falta de profesores, el número de alumnos por aula... ha bajado” (18-35, Bilbao)

“En un colegio Urduliz hay barracones, y el gobierno no termina de solucionarlo” (36-65, Sopela)

- Hainbat herritarrek ohartarazi dute zenbait eskola publikotan **“ghetizazio”-arriskua** dagoela, etorkinak ikastetxez ikastetxe banatzerakoan agerian geratu den desoreka dela medio. Eta hori hezkuntza publikoaren kalitatearen eta irudi sozialaren kaltetan joan litekeelako kezkatuta daude.

“Corremos el riesgo de convertir en guetos a las escuelas públicas” (36-65, Donostia)

“Hay escuelas públicas que se están convirtiendo en auténticos ghetos. Nadie quiere llevar a sus hijos” (36-65, Sopela)

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.4 Lehetasunak kudeaketan - Zerbitzu publikoak

- Zerbitzu publikoen alorrean, herritarrek **Eusko Jaurlaritzari eskatzen diote inbertsioak handitzeko, zerbitzu publiko horien publikotasuna, unibertsaltasuna eta kalitatea indartzeko:**

OSASUNA

Langileengan inbertsioak handitzea

“Con los recortes, los médicos y enfermeros están más explotados, deberían abrir nuevas plazas” (18-35, Gasteiz)

Itxarote-zerrendak bizkortzea

“Que apuesten por los diagnósticos más rápidos, necesitamos más especialistas” (18-35, Bilbao)

Kontsulta-denborak handitzea

“Que les den el tiempo necesario a los médicos para atender a la gente, que somos personas y no máquinas” (18-35, Donostia)

Zerbitzuen pribatizazioa saihestea

“Osakidetza está privatizando algunos servicios en Urduliz, y creo que esa no es la línea. Funcionarían mejor si fuesen públicos” (36-65, Bilbao)

3.2. Gizarte-politika eta zerbitzu publikoak

3.2.4 Lehentasunak kudeaketan - Zerbitzu publikoak

HEZKUNTZA

Langileengan eta azpiegituretan inbertsioak handitzea	<i>“Que los chavales puedan estudiar en instalaciones decentes y con profesores que les puedan dedicar el tiempo suficiente” (36-65, Sopela)</i>
Beka kopurua igotzea eta unibertsitate-tasak murriztea	<i>“Que haya más masters públicos y más baratos. Que al final tienes que ir a la privada y es todo carísimo” (18-35, Donostia)</i>
Eskola publikoaren irudia hobetzea	<i>“El profesorado de los colegios públicos en muchos casos está mejor preparado que el de los privados, eso se tiene que saber” (18-35, Bilbao)</i>

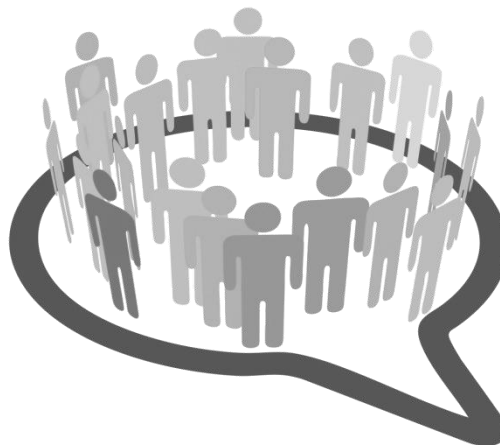
GARRAIOA

Txartelaren prezioa murriztea	<i>“El transporte público es muy caro, y no hay bono para gente joven” (18-35, Gasteiz)</i>
Tarifak bateratzearen eta garraio-txartel bakarra sortzearen bidean aurrera egitea	<i>“Parece mentira que todavía no haya un billete único para todos los sistemas de transporte público” (36-65, Bilbao)</i>

ETXEBIZITZA

Gazteei etxebizitza bat eskuratzeko erraztasunak ematea	<i>“Que ayuden a la juventud a emanciparse. Que ahora las VPO se las dan a gente que cobra mucho y no las necesita” (18-35, Gasteiz)</i>
--	--

3.3 Oroimena eta bizikidetza

3.3 Oroimena eta bizikidetza

3.3.1 Abiapuntuko egoera

“Oroimena eta bizikidetza” izeneko ardatzaren inguruan gogoeta egiteko iradokizuna jasotzean, herritarrek, **lehenik eta behin, Euskadin atentaturik ezaren ondorioz bizi den bake-egoera kontsolidatua aipatu dute**. Ildo horretan, **egungo egoeraren oso balioespen positiboa egin dute** aurreko hamarkadetako egoeraren aldean.

*“Ahora mismo se vive bien, estamos en un lugar con paz por mucho que desde fuera se tenga ese concepto de terrorismo todavía”
(36-65, Donostia)*

“El terrorismo ya no es una preocupación principal” (18-35, Bilbao)

“Desde la desaparición de ETA tenemos paz en Euskadi” (18-35, Gasteiz)

“No hay comparación entre lo de ahora y lo de antes” (36-65, Gasteiz)

Herritarrek oro har uste dute garai lasai batean gaudela, baina nolana ere bat datoz aipatzerakoan ETAk bere jardunari uztearekin **batera ez dela urrats gehiagorik egin gatazka behin betiko ixteko, eta beraz, oraindik egiteko asko dagoela uste dute**.

“La situación es mejor, pero ETA no se ha desarticulado” (36-65, Sopela)

“Van 6 años y no se ven avances. No me imagino a un Policía Nacional yendo al Casco Viejo o comprando el pan en un pueblo pequeño tan tranquilo” (36-65, Gasteiz)

“Estamos bien, pero hay un odio interno que no se va a acabar nunca, no hay voluntad de cerrar” (36-65, Donostia)

“La sociedad está un poco enferma en esta materia. Por eso somos el último conflicto de Europa” (18-35, Donostia)

3.3 Oroimena eta bizikidetza

3.3.1 Abiapuntuko egoera

Herritarrek uste dute ez dela aurrerapenik egiten, oraindik **ere elkarren aurkakoak diren bi jarrera nagusi daudelako indarrean**, Euskadin erabateko bizikidetzaren eta **adiskidetzaren alde aurrera egiteko oztopo direnak**.

“HAY RÉDITOS POLÍTICOS EN AMBAS POSTURAS”

“LOS CONCEJALES DE LOS PARTIDOS NO SE PONEN JUNTOS EN LA FOTO”

“FALTA EMPATÍA POR LAS PERSONAS DE UNO Y OTRO LADO”

“NO TIENEN VOLUNTAD POLÍTICA DE CERRAR”

“TODAVÍA ESCUCHAS INSULTOS COMO PUTOS FACHAS O JARRAITXUS”

“LOS DOS BANDOS QUIEREN QUE EL OTRO HAGA CONCESIONES, PERO NADIE EMPIEZA”

“NO HAY MANO IZQUIERDA”

“SON PARCIALES Y PARTIDISTAS. SOLO SABEN ACUSAR AL OTRO”

“NO DAN UN PASO ATRÁS EN SUS POSTURAS”

“NO SE ACERCAN PARA HABLAR, SE VETAN EL UNO AL OTRO”

3.3 Oroimena eta bizkidetza

3.3.1 Abiapuntuko egoera

Bigarrenik, herritarrek **frankismoari buruzko oroimen historikoa hartu dute hizpide.**

Oro har uste dute alor horretan **begien bistako aurrerapen sinboliko garrantzitsuak** egin direla: gorpuak bilatu eta identifikatzea, frankismoaren biktimak aintzat hartzea eta abar.

“El tema del franquismo da menos problemas, porque aquí éramos casi todos del mismo bando” (18-35, Donostia)

“Se sabe qué se ha hecho mal para poder aprender de ello” (18-35, Gasteiz)

“Se ha hecho en Elgoibar lo del columbario de la memoria, estuvo Urkullu” (18-35, Bilbao)

“Lo de Elgoibar es un gesto cultural interesante, un pasito más” (18-35, Donostia)

3.3 Oroimena eta bizikidetza

3.3.1 Abiapuntuako egoera

“Errefuxiatu eta giza eskubideen” gaiaz galdetuta, herritar gehienek uste dute **Gobernu Zentrala dela eskumenekoa alor horretan**, eta ez Eusko Jaurlaritza.

“El Gobierno Vasco poco puede hacer aquí” (18-35, Bilbao)

“Yo no he oído en ningún momento al Gobierno Vasco decir qué está haciendo para ayudar a los refugiados. Eso se ha acordado en Europa” (36-65, Bilbao)

Herritar gutxi batzuek badute **Lehendakariak Erromara egindako bisitaren berri**, eta **“korridore humanitarioak”** ezartzeko egin zuen aldarrikapena ekarri dute gogora.

“Creo que algo pidió sobre los corredores humanitarios, pero no recuerdo bien” (36-65, Donostia)

“Fue a la comunidad de San Egidio, que se encarga de ayudar a todo el mundo, entre ellos los refugiados” (18-35, Donostia)

3.3 Oroimena eta bizikidetza

3.3.2 Lehenetsunak kudeaketan

Oroimenaren eta bizikidetzaren alorrean, gizartearen gehiengo batek **eskatzen du elkarren aurkakoak diren bi jarrerak elkarrengana hurbiltzeko urratsak egiteko:**

Presoak hurbiltzearen aldeko jarrera hartzea, arrazoi humanitarioengatik bereziki.

*“Que cumplan sus penas vale, pero mandarles fuera es doble castigo”
(18-35, Gasteiz)*

Gizartearen gehiengoa bat dator horretan.

“Me parece una medida razonable en el sentido de las familias, el poder ir a verlos” (36-65, Gasteiz)

Biktima guztien oinazea aitortuko duen kontakizun adostua sor dadila bultzatzea.

“Es un tema de visiones y cada uno tiene la suya, pero hay que intentar que se reconozcan unos a otros, al menos que entiendan las diferentes historias” (36-65, Sopela)

“Todos tienen que reconocer su parte de culpa para seguir dando pasos hacia la reconciliación” (18-35, Gasteiz).

Kulturan, hezkuntzan eta beste hainbat alorretan urrats sinbolikoak egiten jarraitzea.

*“En el tema cultural se han hecho cosas interesantes, el marco de Donostia como ciudad cultural es una oportunidad para avanzar”
(18-35, Donostia)*

“Hay que seguir haciendo pedagogía en las aulas” (18-35, Bilbao)

3.3 Oroimena eta bizikidetza

3.3.2 Lehentasunak kudeaketan

Herritar gutxi batzuek zenbait eskaera egin dituzte, halaber, **Oroimen historikoaren eta Errefuxiatuen alorrean:**

OROIMEN HISTORIKOA

Biktimen lokalizazioa eta identifikazioa bizkortzea eta familiak aintzat hartzea.

“Creo que se va a recordar a todas las víctimas de la guerra, de un lado y de otro. Que continúen quitando los símbolos franquistas y se den pasos con las fosas”
 (18-35, Bilbao)

ERREFUXIATUAK

Errefuxiatuen premia goragoko instantziei helaraztea eta Euskadira iristeko erraztasunak jartzea.

“El Gobierno Vasco no tiene mucho que hacer directamente en este tema, pero sí puede apoyar a las ONG y a las asociaciones que luchan por los refugiados”
 (36-65, Bilbao)

3.4 Autogobernua eguneratzea

3.4 Autogobernua eguneratzea

3.4.1 Abiapuntuko egoera

Herritarrei egungo autogobernu-maila nola ikusten duten galdetu zaienean, **gehienek aipatu dute Gernikako Estatutua ez dela betetzen, eta transferitu gabe dauden transferentziak blokeatuta daudela.**

“El Gobierno Central se llena la boca con lo de cumplir la ley, pero podría empezar por cumplir la transferencia de las competencias pendientes” (18-35, Donostia)

“No se está cumpliendo lo firmado y pactado” (36-65, Donostia)

“El Gobierno actual es muy centralista, pero es innegable que se tienen que completar las transferencias pendientes. Luego ya se verá lo del Estado Federal” (36-65, Bilbao)

“Quedan bastantes transferencias pendientes, es un tema que lleva bloqueado mucho tiempo...” (18-35, Gasteiz)

“Tenemos el autogobierno muy capado” (36-65, Sopela)

3.4 Autogobernua eguneratzea

3.4.1 Abiapuntuko egoera

Gizarteak EAerentzat eskumen gehiago eskatzen ditu beraz, eta hori hala da **gizarteak oro har ikusten duelako autogobernua eta bizi-kalitatea eskutik helduta doazela.**

*“Cuanto más autogobierno, mejor para todos. Recaudamos nosotros y eso se nota en la buena calidad de vida”
(36-65, Sopela)*

“Un gobierno más cercano siempre va a mirar más por ti. Si estamos mejor que otras autonomías es por eso en parte” (18-35, Gasteiz)

“El autogobierno te da independencia para gobernar mejor tu territorio” (36-65, Bilbao)

“Permite tener tus propias políticas en algunos temas importantes” (36-65, Gasteiz)

3.4 Autogobernua eguneratzea

3.4.1 Abiapuntuko egoera

Herritarren ustez, **bi arrazoi nagusi daude autogobernua eta bizi-kalitatea lotzeko:**

- **Euskadin baliabide publikoak Estatuko gainerakoan baino hobeto kudeatzen direla uste dute.**

*“Es mejor que gestionemos casi todo desde aquí, porque en Madrid desaparece de las arcas”
(18-35, Donostia)*

*“A más pequeño es un territorio mejor se gestiona, las políticas están mejor orientadas”
(18-35, Bilbao)*

*“Puede que aquí haya más eficacia y eficiencia”
(36-65, Bilbao)*

- **Krisialdiak Euskadin Estatuko gainerakoan baino inpaktu sozial txikiagoa izan du, eta horretarako autogobernua funtsezkoa izan dela uste dute.**

*“Yo he podido seguir estudiando, conozco gente en otras partes de España que no”
(18-35, Gasteiz)*

*“El nivel de cobertura social que hay aquí no lo tiene en el resto del Estado”
(18-35, Bilbao)*

*“En Euskadi partíamos de una situación mucho mejor, por eso no hemos llegado a los niveles de paro del Estado”
(36-65, Donostia)*

3.4 Autogobernua eguneratzea

3.4.1 Abiapuntuko egoera

Eztabaida-taldeetan **“Autogobernua eguneratzea”** izeneko ardatza sartzen denean, herritarrek **Euskadiri eskumen gehiago ematearekin** lotzen dute, argi eta garbi.

“TRANSFERIR LAS COMPETENCIAS
PENDIENTES”

“LAS COMPETENCIAS QUE FALTAN POR
TRANSFERIR, PERO TAMBIÉN NUEVAS”

“ANALIZAR Y ACTUALIZAR LAS TRANSFERENCIAS
QUE SE SEÑALAN EN EL ESTATUTO”

“IR COGIENDO POCO A POCO LAS COMPETENCIAS
QUE NOS DEBEN”

Gainera, **erraz identifikatzeko moduko helburu praktikoa** ezartzen duela uste dute gehienek.

“Es sencillo y concreto. El autogobierno actual pero mejorado” (18-35, Gasteiz)

“Es un concepto que apunta un objetivo bastante realista para esta legislatura” (36-65, Donostia)

Alabaina, independentziaren aldekoenak diren sektore nazionalistak **kexu dira, kontzeptu horrek asmo subiranista sendoagoak bildu beharko lituzkeela uste dutelako.**

“Me suena a poco ambicioso, poco simbólico. ¿Solo eso?” (18-35, Donostia)

3.4 Estatus politiko berria

3.4.2 Lehentasunak kudeaketan

Autogobernuaren alorrean, gizartean adostasun zabala dago **Gernikako Estatutuan jasotako eskumen guzti-guztiak eskualdatzeko premiaren inguruan.**

Eskualdatu gabe dauden transferentziak eskualdatzeko bidean aurrera egitea.

PPren jarraitzaileak ez daude ados eskaera horrekin, haien ustetan bizikidetzaren kaltetan eta diskriminazioaren mesedetan joan daitekeelako, eta hori gutxi balitz, Estatuarekiko harremanetan tirabiren iturri izan litekeelako.

Independentzia-eskaera pertsona gutxi batzuen artean baino ez da nabarmendu, baina legegintzaldi honetan hori “utopikoa”, “lortu ezinezkoa” dela uste dute.

“Que nos den lo nuestro, lo que nos pertenece” (36-65, Sopela)

“Que las competencias sean un tema central en la negociación con el Estado” (18-35, Bilbao)

“Hacer presión por las competencias pero sin echarse al monte como los catalanes” (36-65, Bilbao)

“Que el Gobierno Vasco se dedique a gestionar mejor las competencias que ya tiene, y no tanto a pedir más y a desestabilizar” (36-65, Gasteiz)

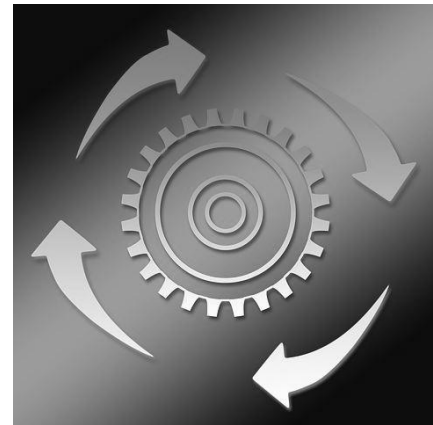
“¿Una consulta para qué? Si se hace aquí y sale que no a la independencia, estoy segurísimo” (36-65, Donostia)

Egoera sozial berria.

4.1. ETA armagabetzea

4.2. Eusko Jaurlaritza-Gobernu Zentrala itunak

4.1. Herritarren diskurtsoa ETaren armagabetzearen aurrean

4.1. Herritarren diskurtsoa ETaren armagabetzearen aurrean

4.1.1 Herritarren balorazioa

Herritarrei ETaren armagabetzeari buruzko balorazioa egiteko eskatu zaienean, bat-bateko bi diskurtso bereiz daitezke argi eta garbi:

GEHIENGOAREN DISKURTSO KRITIKOA

Axolagabetasunetik
egindako diskurtsoa

“Armagabetzeak ez dio erantzuten
gizartearen egungo eskaerari,
berandu iritsi da”

GUTXIENGOAREN DISKURTSO POSITIBOA

Esperantza zuhurretik
egindako diskurtsoa

“ETak eta gizarteak
urrats garrantzitsua egin dute
eta Estatuak ere beste horrenbeste
egin beharko luke”

4.1. Herritarren diskurtsoa ETaren armagabetzearen aurrean

4.1.1 Herritarren balorazioa

GEHIENGOAREN DISKURTSO KRITIKOA

- ETaren armagabetzea **oharkabean gertatu da gizartearentzat.**

“No se le ha dado mucha publicidad porque no le ha interesado a nadie” (25-55, Bilbo)

“No nos hemos enterado de mucho, ha habido mucha indiferencia con el tema entre la gente que conozco” (25-55, Bilbo)

*“No ha habido un despliegue mediático, ha pasado totalmente desapercibido. Es como si no hubiese pasado nada”
(25-55, Bilbo)*

- **Armagabetzearen desbalorizazio** hori egiten da, **egungo bake-egoerari ekarpen berririk egiten ez dion** ikuspegitik begiratuta. **Gizarteak indarkeria amaitutzat jotzen zuen, jada, ETAk 2011. urtean jarduerak egiteari behin betiko utzi zionetik.**

“Esto es un paripé. Es algo que ya estaba finiquitado, que no tiene sentido. Han entregado unas armas que ya sabíamos que no iban a volver a usar” (25-55, Bilbao)

“Ya sabíamos que la vía armada estaba finiquitada, desde hace años. No supone nada nuevo” (25-55, Bilbao)

“El verdadero cambio fue el cese definitivo de la violencia. Desde entonces había acabado todo” (25-55, Bilbao)

“Se da tan por hecho que ETA ya se había acabado, que lo que anuncian ahora parece de otra vida, de una película de hace tiempo” (25-55, Bilbao)

4.1. Herritarren diskurtsoa ETAre armagabetzearen aurrean

4.1.1 Herritarren balorazioa

- Horretaz gain, armak entregatzeko ekitaldia **ETAk eta ezker abertzaleak euskal gizartearentzat eta euskal erakundeentzat egindako marketineko eta publizitateko antzezpenentzat hartzen da**, betiere etekin politikoa lortzearen.

*“Quieren hacer ver que ahora son buenos y que entregan las armas sin pedir nada a cambio, buscan el bombo y el platillo”
(25-55, Bilbo)*

*“Intentan dar un carpetazo definitivo al tema a ver si consiguen mover algo por la vía política, en referente a los presos.
Intentan sacar tajada de su estado agonizante” (25-55, Bilbo)*

*“Les quedan algunas cartas para intentar después exigir un cambio en la política penitenciaria, y en ello andan.
Intentan teatralizar la entrega de armas para ver si consiguen algo” (25-55, Bilbo)*

- Hausnarketa egin osteko bigarren une batean, **onartzen da armagabetzea gertaera positiboa dela euskal gizartearentzat**, bereziki, **atzera begiratuz gero, bake-prozesu osoa balioesten denean**.

“Hay que valorar la importancia el proceso desde más atrás. Si nos hubiesen dicho hace diez años que ETA iba a cesar su actividad y después se iba a desarmar, todos habiésemos firmado encantados” (25-55, Bilbo)

“A mi me parece positivo, es un paso más y hay que valorarlo” (25-55, Bilbo)

“Creo que también hay que ver el valor que tiene para ETA. Es una organización que nació desde el odio y ahora se están convenciendo de que por ahí no se puede. Vamos poco a poco” (25-55, Bilbo)

4.1. Herritarren diskurtsoa ETaren armagabetzearen aurrean

4.1.1 Herritarren balorazioa

GUTXIENGOAREN DISKURTSO POSITIBOA

- Gizartearen gutxiengo batentzat, armagabetzea **“gertakizun historikoa”** da Euskadin, eta **oso garrantzitsua dela** aipatu da.

“Es un hecho histórico, muy importante, y complicado del que hablar” (25-55, Donostia)

“Supone cerrar una etapa, renunciar a la vía armada para el conflicto político, que es algo que había hecho ETA pero también el Estado” (25-55, Donostia)

- Herritar horien ustez, **gizarte zibilak pisu oso handia izan du armagabetze-prozesuan** eta armak entregatzeko unean bertan ere, eta horrek balio handiago ematen dio.

“Aquí tenemos mucha cultura de hacerte responsable de tus actos y de lo que pasa en tu entorno, entonces hay gente que ha querido colaborar en este proceso” (25-55, Donostia)

“La propia sociedad ha sido clave para que el desarme se lleve a cabo, la sociedad es la que ha empujado” (25-55, Donostia)

- **Armagabetzea bake-prozesua berrabiarazteko urrats garrantzitsua dela** diote, 2011. urtean ETak arma-jarduera alde batera utziko zuela iragarri zuenetik enkistatuta baitzegoen prozesua, **Estatuak keinurik egiten ez zuelako.**

“El desarme se ha hecho cuando se ha podido. ETA llevaba 5 años intentando dar las armas, y el estado poniendo trabas y amenazando con detenciones” (25-55, Donostia)

4.1. Herritarren diskurtsoa ETaren armagabetzearen aurrean

4.1.1 Herritarren balorazioa

“La izquierda abertzale ha venido dando muchos pasos, pero el Gobierno español ha estado tirando en dirección contraria. Hasta muchos votantes del PP en Euskadi lo dicen” (25-55, Donostia)

- Ildo beretik, **armagabetzea etorkizunari begira garrantzitsua izan daitekeela** aipatu dute.

- **Jarrerak hurbil daitezen eta gatazkak** euskal gizartean eragiten dituen **zauriak ixtearren.**

“El desarme va a ayudar a cerrar las consecuencias del conflicto, porque ya se estaba haciendo muy largo todo esto. Es hora de que se repare a todas las víctimas y que el Estado también de pasos” (25-55, Donostia)

“Ahora sin violencia se puede discutir de todo sin odio” (25-55, Donostia)

- **Agertoki politiko berri bat zabaltzearen, hainbat gairi buruz hitz egin ahal izateko, hala nola erabakitze**ko eskubideari buruz, **espetxe-politikari buruz eta estatu-terrorismoaren biktimen errekonozimenduari buruz.**

“Ahora el Gobierno Central debe abrir la puerta a traer los presos y demás. Tendrá que dar su brazo a torcer” (25-55, Donostia)

“Igual sí que vale para algo entregar las armas. El preso que estaba enfermo terminal ha sido liberado justo ahora, igual es un gesto del Estado” (25-55, Donostia)

4.1. Herritarren diskurtsoa ETAre armagabetzearen aurrean

4.1.2 Elementu motibatzaileak

Herritarrei galdetu diegu ea haien ustez **ETAk zergatik hartu duen armagabetzeko erabakia**, eta honako arrazoi hauek aipatu dituzte:

- Aho batez, ETAre armagabetzea eta 2011. urtean jarduera alde batera uztea eragin zituen faktore nagusia **gizarteak indarkeria deslegitimatuzana da**.

“La sociedad levantamos la voz y dijimos que hasta aquí hemos llegado. Entonces no pueden hacer mucho, ETA se ha quedado casi sin ningún tipo de apoyo” (25-55, Bilbo)

“Un punto clave ha sido la deslegitimación de la violencia. La gente le ha dicho a ETA que matar a una persona es lo último que se puede hacer” (25-55, Donostia)

“ETA tuvo algo de apoyo hasta lo de Miguel Angel Blanco. Eso supuso un punto y aparte, la gente dejó de tener miedo. Incluso mucha gente de Batasuna dijo que por ahí no” (25-55, Bilbo)

- Herritarren ustez, **Estatuak segurtasun-indarren** bitartez (atxiloketak) eta **justiziaren** bitartez (espetxe-politika) egiten duen presioaren ondorioz ETA **agortuta dago**.

“Las fuerzas de seguridad han impedido a ETA continuar con su forma de ejercer. Había años en los que todas las semanas caían detenidos un par de ellos. Han metido en el trullo a la mayoría” (25-55, Bilbo)

“Veían que cada vez era más difícil reclutar, esconder, mantener, recaudar... la presión de las fuerzas policiales era muy grande. Casi no tenían más remedio que entregar las armas” (25-55, Bilbo)

“ETA ha perdido la guerra militar con el Estado, les ha llevado a la asfixia” (25-55, Donostia)

4.1. Herritarren diskurtsoa ETaren armagabetzearen aurrean

4.1.2 Elementu motibatzaileak

- Zenbait jenderen ustez, armagabetzea **ezker abertzaleak eta ETak bide politikoaren alde egindako apustua berresteko premiaren erantzuna da**. Premia hori eragin duten arrazoiak:

- Lortu nahi ziren helburuak **borroka armatuaren bitartez lortzen ari ez zirelako** pertzepzioa.

“La izquierda abertzale ha decidido cambiar de estrategia. Han visto que la lucha armada no había tenido los efectos que ahora se pueden conseguir mediante las instituciones” (25-55, Donostia)

- **Kataluniako bidea indarkeriarik gabeko erreferentetzat izatea** gizartea independentziaren alde mobilizatzeko.

“En Catalunya han conseguido unir a mucha gente por la independencia y se habla de referéndum. Eso demuestra que no hace falta la violencia” (25-55, Donostia)

- EH Bilduk zailtasunak izatea **hain independentista ez diren hautesleei eusteko, Podemos/Ahal dugu alderdiak erakarri dituelako**.

“Han entrado partidos nuevos, han habido elecciones y hay parte de la gente que ha visto que Podemos puede conseguir cosas de manera más suave, y que es un partido con fuerza en el Estado” (25-55, Donostia)

- **Estatuarekin negoziatzen hasteko aukera izatea** hainbat gairi buruz (presoak hurbiltzea, erabakitzekeo eskubidea...), indarkeriaren kapitulua amaitutakoan.

“Ahora el PP no tiene excusa para no dar solución política a este problema político. Que se vayan poniendo encima de la mesa temas como la independencia, el referéndum y ese tipo de cosas, que son la raíz del problema” (25-55, Donostia)

4.1. Herritarren diskurtsoa ETAre armagabetzearen aurrean

4.1.3 Espero diren hurrengo urratsak

Herritarrei galdetu diegu **ETA armagabetu ondoren zer urrats gertatuko direla espero duten**, eta honako hauek aipatu dituzte:

- **Herritarrek ez dute aurreikusten epe motzean aldaketa nabarmenik gertatuko denik**, funtsean, ez dutelako uste **PPren Gobernuak espetxe-politika eta polizia-politika aldatuko dituenik armagabetzearen ondorioz.**

*“Yo creo que va a ir todo bastante más despacio de lo que nos gustaría. Van a haber las mismas trabas de siempre”
(25-55, Donostia)*

“Van a seguir habiendo detenciones e incautaciones de armas por parte de las fuerzas de seguridad” (25-55, Bilbo)

- Herritarren ustez, litekeena da **ezker abertzaleak presoen hurbilketarekin lotutako eskaera gehiago egitea**. Herritarren zati batek uste du eskaera horrek **EAJren babes zuhurra izango duela.**

“Van a querer poner este tema encima de la mesa sin que se les eche en cara lo de ETA” (25-55, Bilbo)

“Acercar los presos es el último paso para normalizar. Ya no hay motivos para no acercarlos” (25-55, Donostia)

4.1. Herritarren diskurtsoa ETAre armagabetzearen aurrean

4.1.4 Nahiko lituzketen hurrengo urratsak

Herritarrei galdetu diegu **ETA armagabetu ondoren zer urrats gertatzea gustatuko litzaiekeen**, eta honako hauek aipatu dituzte:

- Gehiengoak nahi luke **bizikidetzaren esparruan aurrera egitea, gizarte-konfrontazioa amaitzea eta gizartearentzat ikasbidea izatea horrelakorik berriz gerta ez dadin.**

*“Que nadie se sienta violentado, que se pueda hablar en libertad aunque se piense diferente, que eso no siempre pasa todavía”
(25-55, Bilbo)*

“Hay que cerrar heridas, relajar tensiones. Todavía hay odio entre las dos partes” (25-55, Donostia)

“Se debe pasar página, pero no olvidar para no repetir los mismos errores” (25-55, Bilbo)

4.1. Herritarren diskurtsoa ETaren armagabetzearen aurrean

4.1.4 Nahiko lituzketen hurrengo urratsak

- **ETA desagitea gehiengoaren nahia da, batik bat, Euskadirentzat aro berriaren hasiera iragartzen duen elementutzat hartuta.**

“Claro que nos gustaría que se disolviese ETA, sería el final-final” (25-55, Bilbo)

“Que ETA se disuelva cuanto antes para dar carpetazo” (25-55, Bilbo)

“Si ETA se disuelve bien, pero yo creo que es más simbólico que otra cosa” (25-55, Donostia)

- **Presoak hurbiltzea herritarren gehiengoaren eskaera da, baina ikuspegi desberdinetatik begiratuta:**
  - **Batzuek ikuspegi humanitario batetik begiratuta** eskatzen dute: *“Es necesario dar fin al sufrimiento que se está causando a las familias de los presos” (25-55, Bilbo)*
  - **Beste batzuek justiziaren izenean eskatzen dute:** *“Es cuestión de cumplir con la ley, normalizar sus condenas y romper la excepcionalidad, no penalizarles el doble” (25-55, Donostia)*
  - **Halaber, ikuspegi taktiko batetik begiratuta interpretatzen duenik ere bada:** *“Que ya no tengan excusas para tener plataformas como Etxerat para movilizarse” (25-55, Bilbo)*

4.2. Herritarren diskurtsoa Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioen aurrean

---

4.2. Herritarren diskurtsoa Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioen aurrean

4.2.1 Akordioen ospea

Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioen artetik **aurrekontuekin lotutakoak dira herritarrentzat garrantzitsuenak:**

- **EAEko Aurrekontuak onartzeko akordioa.**
- **Estatuko Aurrekontu Orokorrak onartzeko akordioa.**

“Han sido acuerdos económicos. De los presupuestos vascos y del Estado que ahora están negociando” (25-55, Bilbo)

“ A partir de la investidura de Rajoy se han aprobado los presupuestos de aquí y ahora están negociando para ver qué les dan para que apoyen los españoles” (25-55, Donostia)

Bigarren mailan daude beste bi akordio hauek:

- **AHTari buruzko akordioa.**
- **Estatuak euskal legeen aurka jarritako errekurtsioak kentzeko akordioa.**

“Otro acuerdo es el del TAV, que se han acordado las fechas de llegada” (25-55, Bilbo)

“También han retirado algunos recursos, afectan a dos convocatorias de la Ertzantza” (25-55, Bilbo)

4.2. Herritarren diskurtsoa Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioen aurrean

4.2.2 Akordioak deskodetzea

Gero, **akordio bakoitzaren eduki zehatza azaltzeko** eskatu zitzaizaien herritarrei:

- **EAEko Aurrekontuak onartzeko** akordioa.
  - **PP abstenitu egin da** aurrekontuak onartu ahal izateko.
  - Negoziazio bat izan dela iruditu zaie herritarrei, baina **PPk ez duela baldintza askorik jarri**, funtsean, protagonismoa lortzea eta Eusko Jaurlaritzara hurbiltzea baitzituen xede.
  - **Aurrekontuak modu batera ala bestera onartuko zirelako** hipotesia zen abiapuntu.

“El PP ha aprobado los presupuestos, sin pedir nada a cambio en teoría. No puso muchas trabas” (25-55, Bilbo)

“Con el PP ha sido muy fácil, porque ha querido salir en la foto. El presupuesto se iba a aprobar con el apoyo del PP o de otros grupos” (25-55, Bilbo)

- **Estatuko Aurrekontu Orokorrak onartzeko** akordioa.
  - Akordio hori **ziurtzat jotzen da**.
  - Herritarren ustez, negoziazioan honako gai hauei buruz hitz egiten ari dira: **kupoa, inbertsioak eta azpiegiturak, eta transferentziak**.
  - Gutxiengo batek adierazi du **presoen hurbilketa ere sar daitekeela negoziazioan, baina bigarren maila batean**.

“Lo más importante parece el acuerdo sobre el Cupo e inversiones, alguna transferencia. Del acercamiento de presos creo que todavía no toca” (25-55, Bilbo)

“El acuerdo sobre el Cupo, alguna competencia, un gesto con los presos, ...” (25-55, Bilbo)

4.2. Herritarren diskurtsoa Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioen aurrean

4.2.2 Akordioak deskodetzea

Gero, **akordio bakoitzaren eduki zehatza azaltzeko** eskatu zitzaizaien herritarrei:

- **AHTari** buruzko akordioa.
  - Honako elementu hauekin lotzen da:
    - Obretarako **baliabideak eta finantzaketa**.
    - **Amaiera-data** finkatzea.
    - Hiriburuetan **lurpeko sarbidea** izatea.
  - Akordio horren bitartez, **lehen ezinezkoa zena orain egingarri bihurtu dela** aipatu dute.
  - **Gipuzkoan**, proiektuaren premia **zalantzan jartzen duen diskurtsoa sortzen hasi da**.

“Te doy la pasta para que lo hagas, cuando no te la iba a dar. Además, se ha puesto más dinero porque al final se ha sacado el soterramiento y la construcción de la intermodal” (25-55, Bilbo)

- **Estatuak euskal legeen aurka jarritako errekurtsioak kentzeko** akordioa.
  - Herritarren ustez, honako hauekin du lotura:
    - **EPEekin**, jada egin direnak eta egiteko daudenak.
    - Herritarrek lehentasunezko hartzen dituzten eremuekin (**Segurtasuna, Osasuna eta Hezkuntza**).

“Las OPEs en Osakidetza y educación hacen falta” (25-55, Bilbo)

“Afecta a la Ertzantza y a Osakidetza. Creo que estaban recurridas por Madrid” (25-55, Bilbo)

4.2. Herritarren diskurtsoa Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioen aurrean

4.2.2 Akordioak deskodetzea

Oro har, akordio horiek guztiak **Gobernu Zentralak Eusko Jaurlaritza limurtzeko egin dituela** uste dute herritarrek, **Estatuaren Aurrekontu Orokorrak onartzea lortzeko.**

“Claro, esto ya ha pasado más veces. Tú acércate que yo te saco algo a cambio. Es que el PNV lo que tiene que hacer es mirar por Euskadi y todo lo que se negocie y se pueda traer es poco” (25-55, Bilbo)

4.2. Herritarren diskurtsoa Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioen aurrean

4.2.3 Akordioen balorazioa

Gehiengoak honako parametro hauek balioesten ditu akordioak:

“NORMALTASUN DEMOKRATIKOA
DA”

“EUSKADIN DESBERDINEN ARTEAN
ITUNAK EGITEKO TRADIZIOA
DUGU”

**AKORDIOEN
BALORAZIOA**

“NEGOZIAZIOAREN ONDORIO
DIRA”

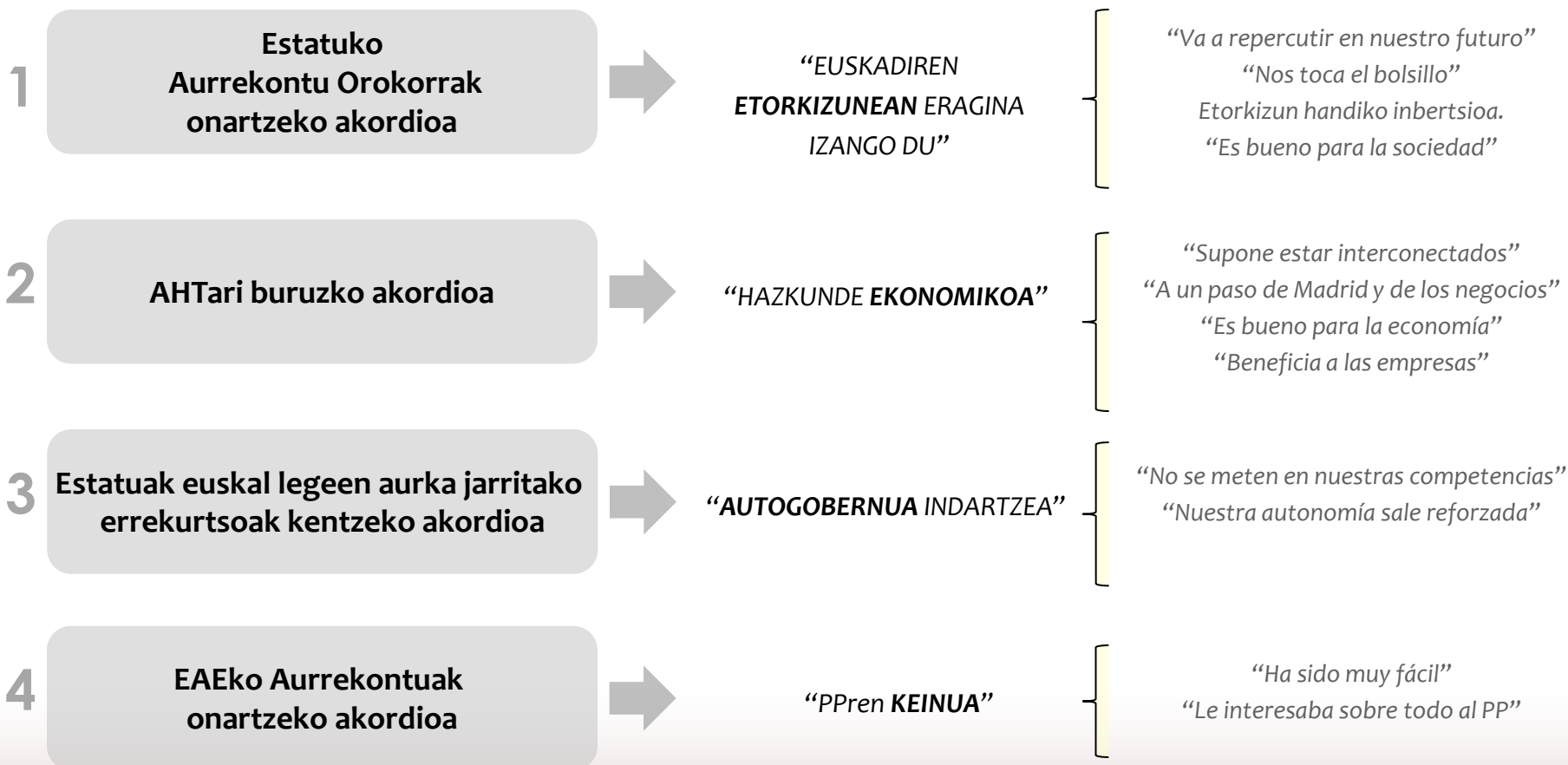
“HAU POLITIKA DA, ETA POLITIKA
ITUNTZEA DA”

Horretaz gain, Euskadin eragin positiboa izango dutelako ustea dago.

4.2. Herritarren diskurtsoa Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioen aurrean

4.2.3 Akordioen balorazioa

Euskadirentzako mesedegarriak diren akordioen esparru orokor horren barruan, **akordio bakoitza garrantzi handiagoa edo txikiagoa ematen dioten gakoaren arabera balioesten dute:**

4.2. Herritarren diskurtsoa Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioen aurrean

4.2.4. Gobernu Zentralarekin egindako akordioen aurreko jarrera

Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioari dagokionez, herritarrak **pragmatismoaren eta moraltasunaren artean kokatzen dira**. Une honetan, **euskal gizartearen gehiengoak pragmatismoaren alde egiten du ituna balioesten duenean**.

Gainera, **pragmatismoaren alde egite horrek egungo akordioak gainditzen ditu, eta legegintzaldi honetan ustez egingo dituzten gainerako akordioak ere hartzen ditu barnean**.

Eusko Jaurlaritzarentzat egoera ideala sortu dela uste dute herritarrek, **Gobernu Zentralari babesaren ematearen truke ordainak jasotzen jarraitzeko**.

4.2. Herritarren diskurtsoa Eusko Jaurlaritzaren eta Gobernu Zentralaren arteko akordioen aurrean

4.2.5 Eusko Jaurlaritzaren irudian eragiten dituen ondorioak

Herritarren ustez, **Eusko Jaurlaritzak Estatuaren Aurrekontu Orokorrak babesteko erabakia honela aurkeztuko du:**

“AURRERABIDEA”

“ONGIZATEA”

“HOBEKUNTZAK”

“AZPIEGITURAK”

“INBERTSIOAK”

“AUTOGOBERNUA”

“ESPAINIARI EGONKORTASUNA ESKAINTZEN DIOGU EUSKADIRENTZAKO BIZI-KALITATEAREN TRUKE”

Gehiengoaren ustez, **argudio garrantzitsua izango da eta euskal gizarteak gustura hartu eta onartuko du; beraz, ez dute uste inolako desgasterik eragin ahal izango dionik.**

Azken gogoetak

---

5. Azken gogoetak

Txostenaren atal honetan, **Kualitate Lantaldetik** hainbat hausnarketa proposatu ditugu, herritarrek adierazitako iritziez haratago; hausnarketa horien bitartez, diskurtso sozialaren eduki sakonenari buruz egiten dugun interpretazioa ezagutarazi nahi dugu.

Laburbilduz...
Zer ondorioztatzen da
euskal herritarren diskurtsotik?

5. Azken gogoetak

1.

EUSKADIK ADOSTASUN SOZIAL HANDIKO UNEA BIZI DU: ADIN ETA BIZILEKU DESBERDINAK DITUEN JENDEAK ANTZEKO INTERPRETAZIOA EGIN DU BERE PREMIA ETA ESKAERA GARRANTZITSUENEI DAGOKIENEZ.

- Gai nabarmenenak eta **bizi-kalitatearekin lotura dutenak dira herritarren diskurtsoaren ardatz, eta bat datoz bai egoeraren diagnostikoan, baita egoera hobetzeko proposatutako neurrietan ere.**

2.

EKONOMIA DA HERRITARREN KEZKA-ITURRI NAGUSIA ETA, BEREZIKI, ENPLEGUA.

- Oraindik **gizarteak ez du sumatzen susperraldi ekonomikoa benetan gertatzen hasi denik. Gizartearen fokoa lan-baldintza kaskarretara eta etorkizunari begira eragiten duten ziurgabetasunera bideratzen da oraindik ere.**

EUSKADIK BIZI DUEN “KRISIALDI EKONOMIKOAREN ONDOKO” ETAPA HASIBERRI HONETAN, OSASUNAREN ETA HEZKUNTZAREN ARLOETAN AURRERAPEN ESANGURATSUAK EGIN DIRELAKO PERTZEPZIOA ERREFORTZU GARRANTZITSUA IZAN DAITEKE EUSKAL GIZARTEARENTZAT EGUN ZARTATUTA DAGOEN AUTOESTIMUA INDARTZEKO.

3.

- **Estatuarekin alderatuta egoera hobean gaudelako pertzepzioak ez ditu herritarrak erabat asebetetzen. Bi arlo horietako hobekuntzak eskatzen denaren eta etsipenez oroitzen denaren arteko mix moduan hartzen dituzte.**

5. Azken gogoetak

4.

DSBEaren EGUNGO FORMATUA ZALANTZAN JARTZEN DUEN DISKURTSO SOZIALA OROKORTU EGIN DA, ETA ADIN, ETA LURRALDE DESBERDINETAKO SEGMENTUETAN ERROTU EGIN DA.

- **Ez da zalantzan jartzen egoera latzenean dauden eta krisialdiaren eraginpean dauden herritarren segmentuen premiak gizarteak estali behar dituenik. Baina sistema bai jartzen da zalantzan, kontrolatzeko eta jarraipena egiteko sistema eraginkorrik ez duelako, atzerritarrei lehentasuna ematen dielako eta hartzaileen laneratzea alde batera uzten duelako.**

5.

EUSKAL GIZARTEAREN BARRUAN, ETAREN ARMAGABETZEAREN BALIO SOZIALARI BURUZKO BI JARRERA DIBERGENTE ETA KONTRAJARRI AURKI DITZAKEGU.

- **Armagabetzea bera ez ezik, armagabetzea ahalbidetu duten elementuak, parte hartu duten agenteen rola eta etorkizuneko eskaerak ere balioesten dituzte modu positiboan. Zera nabarmendu dute, ETAREN ondoko egungo egoera honetan bizikidetza eta normalizazioa bultzatzeko lagungarri izango den jarrera adostua lortzeko bidean aurrera egin behar dela oraindik.**

5. Azken gogoetak

6. EGUNGO TESTUINGURU SOZIO-EKONOMIKOAN, EUSKO JAURLARITZAREN ETA GOBERNU ZENTRALAREN ARTEKO HURBILKETA-PROZESUA PRAGMATISMO-PARAMETRO ZABALETATIK BIZI IZAN DUTE EAEko HERRITARREK. TESTUINGURU HORRETAN, EUSKO JAURLARITZAREN IRUDI PUBLIKOAK EZ DU OKERRERA EGIN; AITZITIK, EUSKAL MERKATU POLITIKOAN ZENTRALITASUNEN ETA ERREFERENTZIAKO POSIZIOA INDARTU EGIN DU.

- Une honetan, gizarteak **garrantzi handia ematen die gai ekonomikoei, balio sozialen hierarkian**. Gehiengoak sumatu du **aukeren egoera bat sortu dela eta, gainera, ezin dela alferrik galtzen utzi**.